

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА
МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ
В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 17 (60)

Заснований в 1996 році

Рівне – 2017

ББК 74.20

О - 59

УДК 37

Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: зб. наук. пр.:наук. зап. Рівнен. держ. гуман. ун-ту. Вип. 17 (60) / Рівнен. держ. гуман. ун-т; [редкол.: В.В.Вербець, М.С.Янцур, І.Д.Бех та ін.]. — Рівне: РДГУ, 2017. — 332 с.

Збірник наукових праць містить статті з проблем гуманітарної парадигми сучасної освіти, дидактики новітньої школи, соціалізації та ресоціалізації в освітньому просторі, компетентнісної підготовки педагога та використання інноваційних освітніх технологій у дошкільній, загальноосвітній, професійній і вищій освіті.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, практичних працівників, вихователів, вчителів, викладачів та студентів вищих, професійно-технічних, загальноосвітніх і дошкільних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Янцур Микола Сергійович – кандидат педагогічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Бех Іван Дмитрович – доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України (Інститут проблем виховання АПН України);

Безкоровайна Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Войтович Ігор Станіславович – доктор педагогічних наук, професор (Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова);

Грицай Наталія Богданівна - доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Дем'янчук Анатолій Степанович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АНВШ України (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Карпенчук Світлана Григорівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лісова Світлана Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, дійсний член Академії наук вищої школи України (Рівненський державний гуманітарний університет);

Пелех Людмила Романівна - доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Пелех Юрій Володимирович - доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Потапчук Тетяна Володимирівна - доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Романишина Наталія Васиївна - доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Руденко Володимир Миколайович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету);

Сверлюк Ярослав Васильович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Тищук Віталій Іванович – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 7 від 29.06.2017 р.).

Збірник затверджений ВАК України як наукове фахове видання, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з педагогіки (постанова Президії ВАК України №1-05/7 від 9.06.1999 р. та додатки до постанови ВАК України від 11.10.2000 р. № 1 – 03/8 і від 30.03.2011 р. № 1 – 05/3).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 39, Рівненський державний гуманітарний університет.

Характерною особливістю даної методики є збільшення числа задач-запитань якісно-теоретичного, світоглядно-пізнавального й культурологічного змісту. Перед учнями ставляться узагальнені питання-проблеми, відповідь на які вимагає не переоповідання готових міркувань і висновків підручника або оголошених учителем, а творчих пошуків і зусиль, глибокого розуміння суті явищ і вміння застосовувати знання на практиці. Попрацювавши із задачами й питаннями самостійно, учень має можливість порівняти свої результати й висновки із відповідями наведеними в кінці теми. Задачі-запитання даються також безпосередньо під час пояснення вчителем основних положень, законів відповідної теми фізики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дубровська Д.М. Основи психології: навч. посіб. / Д.М. Дубровська. – Львів: Світ, 2001. – 280 с.
2. Веб-сайт «Нова українська школа.» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/> – (Міністерство освіти і науки України). – Назва з екрану.
3. Коршак С.В. Фізика: підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл.: рів. стандарту / С.В. Коршак, О.І. Ляшенко, В.Ф. Савченко. – К.: Генеза, 2011. – 256 с.
4. Новак О.Ф. Ідеї теоретичного пошуку в курсі фізики середньої школи / О.Ф. Новак, М.В. Остапчук // Фізика. – 2000. – № 25(73). – С. 2-3.
5. Остапчук М.В. Методика теоретичного вивчення електростатики в класах природничо-математичного профілю: [Текст]. / М.В. Остапчук, В.М. Остапчук // Вісник Чернігівського національного університету імені Т.Г. Шевченка; гол. ред. М.О. Носко. Вип. 138. – Чернігів: ЧНПУ, 2016. – С. 122-129.
6. Розв'язування навчальних задач з фізики: питання теорії і методики / С.У. Гончаренко, С.В. Коршак, А.І. Павленко [і ін.]; за заг. ред. С.В. Коршака. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2004. – 185 с.

REFERENCES

1. Dubrovs'ka D.M. Osnovy psykholohiyi: navch. posib. / D.M. Dubrovs'ka. – L'viv: Svit, 2001. – 280 s.
2. Veb-sayt «Nova ukrayins'ka shkola.» [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/>. – (Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy). – Nazva z ekranu.
3. Korshak Ye.V. Fyzyka: pidruch. dlya 11 kl. Zahal'noosvit. navch. zakl.: riv. standartu / Ye.V. Korshak, O.I. Lyashenko, V.F. Savchenko. – K.: Heneza, 2011. – 256 s.
4. Novak O.F. Ideyi teoretychnoho poshuku v kursi fizyky serehn'oyi shkoly / O.F. Novak, M.V. Ostapchuk // Fyzyka. – 2000. – № 25(73). – S. 2-3.
5. Ostapchuk M.V. Metodyka teoretychnoho vyvchennya elektrostatyky v klasakh pryrodnycho-matematychnoho profilu: [Tekst] / M.V. Ostapchuk, V.M. Ostapchuk // Visnyk Chernihivs'koho natsional'noho universytetu imeni T.H. Shevchenka; hol. red. M.O. Nosko. Vyp. 138. – Chernihiv: CHNPU, 2016. – S. 122-129..
6. Rozv'yazuvannya navchal'nykh zadach z fizyky: pytannya teoriyi i metodyky / S.U. Honcharenko, Ye.V. Korshak, A.I. Pavlenko [i in.]; za zah. red. Ye.V. Korshaka. – K.: NPU im. M.P. Drahomanova, 2004. – 185 s.

Н.В. ОСТАПЧУК. МЕТОДИКА ТЕОРЕТИЧЕСКОГО ИЗУЧЕНИЯ ТЕМЫ ПО ФИЗИКЕ «СВЕТОВОЙ ПОТОК И ФОТОМЕТРИЧЕСКИЕ ВЕЛИЧИНЫ» В КЛАССАХ ЕСТЕСТВЕННО-МАТЕМАТИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ

В статье рассматривается методика изучения темы по физике «Световой поток и фотометрические величины» в классах естественно-математического профиля. Характерной особенностью данной методики является увеличение числа задач-вопросов качественно-теоретического, мировоззренчески-познавательного и культурологического содержания, которые используются как в процессе объяснения так и закрепления изученного материала.

Ключевые слова: методика, теоретическое мышление, световой поток и фотометрические величины, естественно-математический профиль.

M.V. OSTAPCHUK METHODS THEORETICAL STUDY OF TOPICS IN PHYSICS "LUMINOUS FLUX AND PHOTOMETRIC VALUES" IN THE CLASSES OF NATURAL MATHEMATICAL STRUCTURE

In the article deals with the method of study topics in Physics "Luminous flux and photometric values" in the classes of natural mathematical structure. A characteristic feature of this method is to increase the number of quality problems, issues and theoretical, ideological and cultural and educational content used in the process of explanation and consolidate the learned material.

Key words: methodology, theoretical thinking and photometric luminous flux values, natural and mathematical profile.

Рекомендовано до друку.

Канд. пед. наук, проф., член-кор. АПСН В.І. Тищук.

Одержано редакцією 08.05.2017 р.

УДК: 373. 5. 016: 81' 243 (07)

Л.В. МОРОЗ, В.М. ТРОФІМЧУК, С.С. ВАСИЛЬКЕВИЧ

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПОРТФОЛІО В ПРАКТИЦІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У статті проаналізовано особливості застосування європейського мовного портфоліо при вивченні іноземної мови. Автором детально розглянуто три обов'язкових компоненти мовного портфоліо: мовний паспорт, мовну біографію, мовне дос'є. Особлива увага звернена на основні напрямки діяльності вчителя зі впровадження європейського мовного портфоліо в іномовне навчання учнів.

Ключові слова: європейське мовне портфоліо, іноземна мова, мовний паспорт, мовна біографія, мовне дос'є.

© Л.В. Мороз, В.М. Трофімчук, С.С. Василькевич, 2017

Сучасна освіта України зорієнтована на компетентнісний підхід до навчання підростаючого покоління. Основними компетенціями для сучасного школяра є вирішення й успішний розв'язок проблем, розуміння суті конкретних проблемних ситуацій і бачення варіантів їх можливого вирішення, наявність і вибір низки методів для їх розв'язання, прояв творчості й ініціативи для реалізації поставленої мети. Особливе місце займає мовна компетентність, оскільки знання іноземних мов сприяє порозумінню громадян різних країн, дозволяє вільно орієнтуватися й комфортно почуватися в країні, мова якої вивчається. Тому завданням сучасної школи є пошук й використання ефективних інноваційних методів та технологій навчання іноземної мови. Серед таких інноваційних методів вирізняється метод портфоліо, зокрема, європейський мовний портфоліо, розроблений з метою стандартизації вимог до вивчення, викладання й оцінювання досягнень у галузі вивчення іноземних мов громадянами європейських країн.

Проблема застосування методу портфоліо в навчальному процесі розглядається в роботах Бабенко Б., Дутко Н., Мейер Д., Пейп С. Дж., Сметаннікової Н., Шалигіної І. та ін. [1]. Низка вчених (Бірюкова Н., Полат С., Опаріна Н. та ін.) акцентують увагу на ефективності застосування методу портфоліо для формування в учнів уміння аналізувати й оцінювати процес власного розвитку організації навчальної діяльності. Особливості роботи з портфоліо під час вивчення іноземної мови досліджують Іванченко Т., Тішечкіна К., Мартинюк Л., Кушнерук Р., Кар'пюк О. та ін. [3; 4; 6].

Актуальність проблеми, її відповідність запитам сучасного суспільства зумовили вибір теми статті та її мету – аналіз особливостей застосування європейського мовного портфоліо в процесі вивчення іноземної мови.

Портфоліо (від англ. portfolio – портфель, папка) – це папка документів з навчального предмету як компонента навчальної діяльності учнів, який ведеться учнями за педагогічного супроводу вчителя.

Найбільш вагомим, на думку Тішечкіної К., аргументом на користь застосування мовного портфоліо є можливість регулярного, систематичного моніторингу пізнавальної діяльності за схемою: проблема планування процесу вивчення й розв'язання проблеми (стратегія і тактика), практичний результат роботи (тест, реферат, проект тощо) [6]. В цьому контексті дослідниця вирізняє й алгоритм впровадження мовної компетентності в навчальний процес: мотиви – знання – уміння – навички – ставлення – компетентність.

Іванченко Т. виокремлює основну мету та завдання ведення портфоліо учнем – розвиток навичок саморефлексії як формування здатності того, хто навчається, до самостійної оцінки свого рівня володіння мовою у співставленні з європейськими нормами. Серед основних завдань він вирізняє такі: ведення портфоліо для визначення своїх досягнень у вивченні іноземної мови, подальше вдосконалення своїх знань і вмінь, розвиток і підтримка зацікавленості кожного щодо вивчення мов на протязі всього життя, забезпечення людині соціальної мобільності в межах єдиної Європи [3].

Мартинюк Л. до основних функцій учнівського портфоліо відносить такі: мотиваційну – спонукає учнів до систематичної роботи; діагностичну – показує прогрес у навчанні за семестр, рік, рейтингову – демонструє рівень сформованості вмінь та навичок; змістову – охоплює весь зміст вивченого матеріалу; розвивальну – забезпечує безперервність процесу навчання та розвитку за увесь курс вивчення мови; цілевизначальну – виробляє вміння ставити цілі [5].

Європейське мовне портфоліо (European Language Portfolio), яке є основою мовного портфоліо учня, було розроблене й апробоване Відділом мовної політики при Раді Європи в Страсбурзі в 1998-2000 р. р. Саму ідею було реалізовано в Німеччині, Франції та Швейцарії, після чого вона пройшла успішне випробування в 15 країнах-членах Ради Європи. В Україні Європейське мовне портфоліо було презентовано в 2003 році. Європейське мовне портфоліо – це пакет документів, у якому кожен, хто опановує мову, може зібрати й у систематизованому вигляді презентувати свої досягнення [2].

Як вважає Іванченко Т., введення європейського мовного портфоліо («European Language Portfolio») обумовлене всезростаючою інтерактивністю й мобільністю європейського суспільства. Він зазначає, що у всіх матеріалах цього документу увага акцентована на самостійній роботі щодо вивчення іноземної мови, а серед важливих якостей людини виокремлюються спроможність до самоорганізації, висока самосвідомість, поєднання незалежності мислення і дій із соціальною відповідальністю. А портфоліо, на його думку, як інструмент мотивації молодих людей до вивчення іноземних мов, а також введення мовного навчання на всіх етапах шкільної, професійної і неперервної освіти ... є вагомими засобами для розвитку мобільності [3].

Європейське мовне портфоліо передбачає три основні рівні володіння іноземною мовою та мовленнєвими компетенціями – А, В, С. Рівні визначаються за основними видами мовленнєвої діяльності:

- розуміння (усної форми мови — аудіювання та письмової — читання);
- говоріння (монолог як форма продуктивного говоріння або діалог як інтерактивне говоріння);
- письмо як окремий продуктивний вид мовленнєвої діяльності.

Пропонуються три обов'язкових компоненти мовного портфоліо: мовний паспорт; мовна біографія; мовне досьє.

Мовний паспорт підсумовує лінгвістичну індивідуальність його власника; особисті досягнення у вивченні мови та особистий досвід міжкультурного спілкування. Він містить: фото учня; анкетні дані учня; особисту інформацію (хобі тощо); критерії оцінювання навчальних досягнень учнів; власну самооцінку володіння іноземною мовою.

Мовна біографія (встановлює проміжні цілі, уможливує перевірку власних досягнень, фіксує етапи мовного й міжкультурного спілкування. Мовна біографія містить:

- таблиць оцінювання вчителем рівня оволодіння учнем іноземною мовою (який заповнюється у вигляді графіка із зазначенням виду мовленнєвої діяльності, що оцінюється);

- таблиць самооцінки учнем власних досягнень, що дає змогу розвивати об'єктивну самооцінку;
- графіки оцінки вчителем і самооцінки учнем досягнень можуть виконуватися на одному аркуші в різних кольорах (учитель – червоним, учень – зеленим). Це ефективний засіб самоконтролю та контролю з боку батьків. За графіком легко простежити ріст, стабільність чи спад знань учня; він є ефективним чинником розвитку самоаналізу та самооцінки учнем власних досягнень;
- аркуш самоосвіти, що дає учням право вибору теми самоосвітньої діяльності згідно з їх інтересами, рівнем оволодіння іноземною мовою, тобто є особистісно зорієнтованим. Це можуть бути біографії кумирів, сучасні пісні англійською мовою та їх переклад, кулінарні рецепти тощо;
- алгоритми окремих видів діяльності на уроці, що самостійно чи з педагогічним супроводом створені як поради учням з удосконалення самоосвітньої компетентності учня під час проведення уроків, підготовки до тестування;
- аркуш рекордів, який учень обов'язково заповнює в кінці кожної теми, де констатує здобуті особисті досягнення з різних видів мовленнєвої діяльності, а також визначає свій рівень оволодіння іноземною мовою (в обов'язі вивченої теми).

Мовне досє (зразки творчих робіт, виконані завдання, проекти тощо в ході вивчення іноземної мови). Мовне досє містить: творчі проекти учнів; доповіді з теми англійською мовою; кросворди з вивчених тем тощо.

Карп'юк О. стверджує, що «... така структура поетапного градуйованого оцінювання досягнень стимулює процес удосконалення й самовдосконалення, тобто освітній процес не припиняється після досягнення якогось певного рівня. Накопичуючи й аналізуючи свої практичні досягнення за методом портфоліо, учень застосовує набуті знання і, виходячи з життєвого досвіду, оцінює та переоцінює свою діяльність. Просуваючись повільно, але впевнено на проміжному етапі, учень виявляє нові цілі й нові перспективи [2].

Особлива роль у застосуванні методу портфоліо відводиться вчителю. Впровадження мовного портфоліо в роботу вчителя означає вихід на новий рівень самосвідомості учня, де він вибирає, оцінює, контролює процес навчання. Кушнерук Р. виокремлює такі основні напрямки діяльності вчителя щодо впровадження європейського мовного портфоліо в іншомовне навчання учнів:

- Формування навичок рефлексії учнів.
Спонування учнів до роздумів: Яким учнем щодо вивчення мови я є? Яким є моє учіння? Що я можу? Які є мої уроки? Який мій рівень володіння іноземною мовою?
- Ознайомлення зі структурою і функціями європейського мовного портфоліо, шкалою самооцінювання.
Ознайомлення учнів із завданнями і функціями європейського мовного портфоліо, використовуючи: презентацію компонентів; підкреслення цінності європейських рівневих шкал; показ зразка європейського мовного портфоліо і способу зазначення прогресу, спонукаючи учнів до співставлення своїх умінь із дескрипторами загальноєвропейської стандартизованої шкали самооцінки, обміну ідеями щодо покращення свого навчання з іноземної мови і створення постеру з найкращими пропозиціями для подальшої роботи під час вивчення іноземної мови.
- Формування навичок визначення цілей за допомогою дескрипторів.
Навчання школярів:
 - співставляти свої рівні володіння іноземною мовою і дескриптори;
 - визначати цілі за допомогою дескрипторів “Я можу”;
 - використовувати дескриптори для визначення навчальних цілей усієї групи;
 - використовувати дескриптори для підсумку досягнень і визначення індивідуальних навчальних цілей.
- Формування навичок і розвиток умінь планування учнями власної навчальної діяльності.
Заохочення учнів до:
 - оцінювання різних видів навчальної діяльності з іноземної мови;
 - аргументованого вибору ефективних видів навчальної діяльності;
 - створення власних навчальних матеріалів у процесі виконання проектної роботи;
 - співвіднесення видів навчальної діяльності з вміннями, визначеними в дескрипторах;
 - регулярного поповнення створеного банку найефективніших видів навчальної діяльності.
- Поступове впровадження самооцінювання.
Навчання школярів оцінювати:
 - власну роботу і роботу партнера з урахуванням коментарів учителя під час роботи в парах;
 - індивідуальну роботу під час розмови з учителем про свої досягнення;
 - якість оволодіння іноземною мовою після порад учителя, якість виконання того чи іншого завдання;
 - прогрес у вдосконаленні вміння, поданого у дескрипторі;
 - визначення поточних цілей та шляхів їх досягнення, а також усунення недоліків.
- Підтримка учнівської роботи з європейським мовним портфоліо.
Заохочення учнів до:
 - групових дискусій щодо кращого використання європейського мовного портфоліо;
 - інтерв'ювання тих учнів, які успішно використовують європейське мовне портфоліо;
 - створення постерів з кращими ідеями і пропозиціями щодо використання європейського мовного портфоліо;
 - міжкультурних контактів та міжкультурних проектів щодо досвіду використання європейського мовного портфоліо;
 - створення виставок з матеріалів учнів з використання європейського мовного портфоліо;

- створення проектів за результатами власного навчання з використанням ЄМП та їх презентації перед громадськістю (учителями, батьками, учнями інших класів) [4].

На її думку, мовне портфоліо розробляється для того, щоб:

- стимулювати вивчення людиною іноземної мови згідно з будь-яким загальнорекомендованим рівнем упродовж усього життя людини;

- зробити процес вивчення мови більш прозорим та ясным;

- формувати самоосвітню компетентність учня, що дозволяє йому аналізувати й усвідомлювати власний шлях навчання, а також впливати на нього;

- формувати інноваційну особистість учня, розвивати вміння конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі;

- ставити перед собою завдання й поетапно розв'язувати їх; створювати мотивацію навчальної діяльності;

- розвивати пізнавальні організаційні навички, творчі здібності учнів; формувати учнівську автономію, посиленість освіти для кожного конкретного учня [2].

Отже, використання європейського мовного портфоліо відображає загальну тенденцію переносу акценту в мовній освіті з поняття «навчання мови» на поняття «володіння мовою». Портфоліо допомагає учням осмислити результати своєї діяльності, вчить ідентифікувати й відображати рівень своїх досягнень відповідно до шкали самооцінювання за європейськими рівневими стандартами, сприяє усвідомленому сприйняттю іноземної мови як засобу міжкультурного спілкування, дає змогу вчителю залучити їх до формування нових цілей, показати динаміку, прогрес у навчанні. Перспективи подальших розвідок вбачаємо у розробці форм і методів практичного застосування європейського мовного портфоліо в навчально-виховному процесі загальноосвітнього навчального закладу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабенко Б. Досвід використання портфоліо / Б. Бабенко // Директор школи. – 2008. – № 4. – С. 7-15.
2. Європейське мовне портфоліо: метод. видання / укл. О. Кар'пук. – Тернопіль: Лібрартера, 2008. – 112 с.
3. Иванченко Т.Ю. Языковой портфолио как стратегия изучения иностранного языка в течение всей жизни / Т.Ю. Иванченко // Молодой ученый. – 2013. – №5. – С. 704-707.
4. Кушнерук Р.І. Впровадження інноваційних освітніх технологій в навчально-виховний процес з іноземних мов: тематичний збірник праць / Р.І. Кушнерук – Рівне: РОІППО, 2014. – 48 с.
5. Мартинюк Л.І. Використання мовного портфоліо для посилення інтересу учнів середньої школи до вивчення англійської мови / Л.І. Мартинюк // Таврійський вісник освіти. – 2013. - №4. – С.243-229.
6. Тішечкіна К.В. Використання методу портфоліо на заняттях іноземної мови / К.В. Тішечкіна // Науковий вісник Миколаївського ДУ ім. В.О. Сухомлинського: зб. наук. праць. – Вип. 1.40 (92). – 2013. – С. 121-125.

REFERENCES

1. Babenko B. Dosvid vykorystannia portfolio / B. Babenko // Dyrektor shkoly. – 2008. – № 4. – S. 7-15.
2. Yevropeiske movne portfolio: metodychne vydannia / ukl. O. Karpiuk. – Ternopil: Libratera, 2008. – 112 s.
3. Yvanchenko T.Yu. Yazykovoї portfolio kak stratehiya yzucheniya ynostrannoho yazyka v techenye vsei zhyzny / T.Yu. Yvanchenko // Molodoi uchenyi. – 2013. – №5. – S. 704-707.
4. Kushneruk R.I. Vprovadzheniia innovatsiinykh osvithnikh tekhnolohii v navchalno-vykhovnyi protses z inozemnykh mov: tematychnyi zbirnyk prats / R.I. Kushneruk – Rivne : ROIPPO, 2014. – 48 s.
5. Martyniuk L.I. Vykorystannia movnoho portfolio dlia posylenniia interesu uchniv serednoi shkoly do vyvchenniia anhliiskoi movy. / L.I. Martyniuk // Tavriiskyi visnyk osvity. – 2013. – №4. – S.243-229.
6. Tishechkina K.V. Vykorystannia metodu portfolio na zaniattiakh inozemnoi movy / K.V. Tishechkina // Naukovyi visnyk Mykolaivskoho DU im. V.O. Sukhomlynskoho: zb. nauk. prats. – Vyp. 1.40 (92). – 2013. – S. 121-125.

Л.В. МОРОЗ, В.Н. ТРОФИМЧУК, С.С. ВАСИЛЬКЕВИЧ. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МЕТОДА ПОРТФОЛИО В ПРАКТИКЕ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ

В статье проанализировано особенности использования европейского языкового портфолио при изучении иностранного языка. Автором детально рассмотрено три обязательных компонента языкового портфолио: языковой паспорт, языковую биографию, языковое досье. Особое внимание обращено на основные направления деятельности учителя при внедрении европейского языкового портфолио в иноязычное обучение учащихся.

Ключевые слова: европейское языковое портфолио, иностранный язык, языковой паспорт, языковая биография, языковое досье.

L.V. MOROZ, V.M. TROFIMCHUK, S.S. VASYLKEYVYCH. METHOD OF USING PORTFOLIO IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING PRACTICE

In the article the peculiarities of European language portfolio application foreign language was analyzed. Three compulsory components of language portfolio were examined by author: the language passport, language biography, language files. Particular attention is drawn to the main directions of the teacher activities in European language portfolio introduction in training activity of foreign language students.

Key words: European language portfolio, foreign language, language passport, language biography, language files.

Рекомендовано до друку.

Д-р. пед. наук, проф. О.В. Безкоровайна.

Одержано редакцією 12.05.2017 р.

ЗМІСТ

Павелків Р.В. Проблема розуміння та утвердження цінності особистості сучасним педагогом.	3
Малафійк І.В. Суб'єктність як якість сучасної освіти.	6
Руденко В.М. Зміст вищої освіти як предмет педагогічного проектування в контексті культури.	11
Беленька Г.В. Формування фахової компетентності майбутніх педагогів під час навчання в університеті.	15
Лінник О.О. Закономірності та принципи педагогічної взаємодії суб'єктів освітнього процесу в умовах вищого навчального закладу.	19
Пелех Ю.В., Непеляк М.С. Глобалізаційний вимір сучасного вищого навчального закладу: інноваційний погляд.	22
Волинець К.І. Людський капітал як фактор інноваційного розвитку вищого навчального закладу.	25
Оксенюк О.В. Науковий парк у системі освітологічної підготовки фахівців.	29
Мищенко Т.О., Стадник Н.В. Студентоцентричне навчання як вектор розвитку гуманітарної парадигми освіти.	32
Петрук Л.П. Теоретико-методичні основи організації самостійної роботи студентів в умовах реформування вищої освіти в Україні.	37
Сяська І.О. Впровадження системи екологічної освіти у вищих педагогічних навчальних закладах на засадах сталого розвитку.	40
Гнедко Н.М. Технології віртуальної та доповненої реальності в освітньому середовищі вищого навчального закладу.	44
Булгаков В.П. Теоретико-методологічні засади педагогічної творчості та майстерності в умовах інформаційного суспільства.	48
Серковска-Монка Ядвіга Що нейронаука може внести до дидактики?.	51
Карпенчук С.Г. А якщо звернутися до «Пампедії»	55
Белова С.А. Педагогіка співробітництва у практиці експериментальних Бременських шкіл 20-х рр. XX ст.	60
Галатюк М.Ю. Цикл навчального пізнання – основа моделювання навчально-пізнавальної діяльності учнів з природничих предметів.	64
Останчук М.В. Методика теоретичного вивчення теми з фізики «Світловий потік і фотометричні величини» в класах природничо-математичного профілю.	67
Мороз Л.В., Трофімчук В.М., Василькевич С.С. Використання методу портфоліо в практиці навчання іноземної мови.	71
Шевчук О.А. Формування валеологічного світогляду старшокласників загальноосвітнього навчального закладу щодо усвідомлення сутності дорослого життя.	75
Плисюк О.Р. Методичні аспекти диференційованого навчання математики в старшій школі з врахуванням різниці в темпі засвоєння знань під час самостійної роботи учнів.	77
Галатюк Т.Ю. Формування методологічної культури старшокласників на основі діяльнісного підходу до вивчення природничих предметів.	82
Совгар О.М. Захист українського шкільництва в діяльності культурно-освітніх товариств Галичини кінця XIX – початку XX століття.	86
Дубич К.В., Данилюк К.В. Соціальний педагог в організації інклюзивного навчального процесу дітей з обмеженими фізичними можливостями.	89
Ставожинська-Гжондел Марія Багатокультурний діалог в контексті дитячої міграції як виклик сучасній школі.	92
Нечипорук Л.І. Проблема ресоціалізації дітей із сімей вимушених переселенців.	96
Лукашевич Роланд Педагогічні й етичні аспекти дослідження безпритульних методом спостереження з неявною участю.	99
Павелків В.Р. Формування деструктивної поведінки підлітків як наслідок десоціалізації.	103
Бриндіков Ю.Л. Реабілітація як сфера професійної діяльності майбутніх фахівців соціальної сфери.	106
Слозанська Г.І. Підготовка майбутніх соціальних працівників до застосування «casework» як методу соціальної роботи в територіальній громаді.	111
Левчук І.Б. Рефлексійний вплив соціально-психологічного театру в профілактично-корекційній роботі соціального педагога.	114
Лехолетова М.М. Формування здоров'язберігальної компетентності майбутніх соціальних педагогів у навчально-дослідницькій діяльності.	118
Косарева О.І. Діагностика рівня розвитку соціальної компетентності як комплексної характеристики особистості майбутнього педагога.	122
Марчук Г.В. Дошкільний навчальний заклад як центр формування соціального досвіду старших дошкільників.	125
Найда Р.Г. Педагогічне проектування становлення самооцінки дошкільника в умовах освітнього середовища дошкільного закладу.	129
Конончук Д.І. Соціально-педагогічна підтримка у формуванні безпечної поведінки підлітків у оздоровчих таборах.	132
Катеринюк В.І. АРТ-терапевтичні вправи та техніки у контексті попередження девіацій у дітей та підлітків. ...	136
Кононко О.Л. Готовність майбутнього педагога до формування у дошкільників цілісної наукової картини світу.	139

Мирончук Н.М. Моделювання ситуацій самоорганізації у контекстній підготовці майбутніх викладачів вищої школи.	145
Дзюбишина Н.Б. Компетентнісний підхід у процесі підготовки майбутніх хореографів.	149
Волинець Ю.О. Стаднік Н.В. Формування професійно-дослідницької компетентності майбутніх педагогів дошкільної освіти.	153
Маліновська Н.В. Підготовка майбутніх вихователів до формування мовленнєвої компетенції у дітей дошкільного віку.	157
Романенко Л.В., Романенко К.А. Підготовка майбутнього вчителя до формування алгоритмічної компетентності молодших школярів як наукова проблема.	160
Косарева Г.М. Діагностика сформованості когнітивного компонента толерантного ставлення до дітей з особливими потребами у майбутніх вихователів.	163
Козачук М.В. Формування професійної компетентності логопеда в умовах інклюзивної освіти.	167
Калаур С.М. Використання проблемних ситуацій та завдань під час формування у майбутніх фахівців соціальної сфери готовності до розв'язування професійних конфліктів.	171
Коваленко О.В. Управлінські ситуації як засіб підготовки організаторів дошкільної освіти до професійної діяльності.	175
Грицай Н.Б. Дидактика біології як базова дисципліна у методичній підготовці майбутніх учителів біології: європейський та український контекст.	180
Чувасова Н.О. Проблемно-креативні ситуації в структуруванні змісту природничих дисциплін як засіб розвитку творчого потенціалу майбутніх учителів хімії та біології.	184
Хміль Н.А. Зміст і структура професійної готовності майбутніх учителів до використання хмарних технологій у навчально-виховному процесі.	189
Павлюк Н.П. Ділове спілкування як основа комунікативної культури студентів, викладачів у вищих навчальних закладах.	193
Джеджер К.В. Дефініції «Ділове спілкування», «Професійне спілкування», «Професійне ділове спілкування» у термінологічному тезаурусі стосовно комунікативної підготовки студентів.	197
Степанова О.І. Компетентісно-орієнтований підхід при викладанні культури мовлення майбутнім вихователям дошкільних навчальних закладів у контексті гуманізації освітнього процесу вищів.	201
Козлюк О.А. Стан підготовки майбутніх вихователів до формування гуманістичної спрямованості спілкування дошкільників.	205
Падалка О.І. Когнітивний компонент у структурі пріоритетних педагогічних цінностей майбутніх вихователів.	208
Федорова Н.В. Формування гуманістичної педагогічної позиції майбутніх логопедів у процесі професійної підготовки.	211
Янцур М.С. Гуманістичний аспект професіологічної підготовки майбутніх вчителів трудового навчання та технологій.	215
Галатюк Ю.М. Формування готовності майбутніх учителів фізики до проектування та організації творчої навчально-пізнавальної діяльності.	222
Горонаха Н.М. Організація педагогічної практики студентів спеціальності «Дошкільна освіта»: компетентнісний аспект.	225
Мельничук О.В. Педагогічні здібності викладача вищого навчального закладу.	230
Павелків К.М. Професійна компетентність майбутнього вчителя іноземної мови: сутність, зміст, структура.	232
Мосейчук Ю.Ю. Психолого-педагогічні підходи до педагогічного проектування професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури з високим рівнем культури здоров'я.	236
Ващенко О.М. Методологічні засади підготовки майбутнього вчителя до використання здоров'язбережувальних освітніх технологій в навчально-виховному процесі початкової школи.	240
Мондич О.В. Методика формування предметної компетентності майбутніх учителів початкових класів з анатомії та фізіології людини.	244
Конончук О.А. Компетентнісна складова у професійній підготовці фахівців дошкільної освіти як умова попередження агресивної поведінки дошкільників.	247
Руденко Н.М. Формування конфліктологічної культури студентів на заняттях спецкурсу «Конфлікти в дитячому віці».	252
Володько Т.К. Формування творчого потенціалу майбутнього вчителя початкової школи засобами виставкової діяльності.	255
Тюска В.Б. Самореалізація майбутнього педагога – організатора дозвілля у клубній діяльності.	258
Ваколюк А.М., Дутчак В.В. Вплив фізичної культури на формування всебічно розвинутої особистості.	262
Юрчук О.І. Педагогічні умови підготовки студентів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах.	265
Войтович О.В. Сутність емоційної саморегуляції вихователя дошкільного закладу.	269
Осипчук О.П. Педагогічні умови формування моральної поведінки у молодших школярів.	272
Дуброва А.С. Тенденції професійної підготовки вчителя іноземної мови в контексті європейських вимог.	275
Станіславчук Н.І. Формування етичної компетентності студентів у вищій школі.	278
Луцик Г.О. Готовність майбутніх психологів до роботи з підлітками, схильними до девіантної поведінки як теоретична проблема.	280

Горохівська Т.М. Структура професійно-педагогічної компетентності викладача: теоретичний аналіз.	284
Воронцова І.В. MIND MAP як засіб підвищення ефективності графічної підготовки студентів технічних коледжів.	288
Сушенцева Л.Л. Інтегровані предметні навчальні комплекси як основа формування професійної мобільності педагога професійного навчання машинобудівного профілю.	291
Давидович В.О., Томаш В.В. Сучасні підходи в організації групової та індивідуальної навчальної діяльності учнів професійно-технічних навчальних закладів на заняттях з машинобудівельних дисциплін.	296
Дичківська І.М. Теоретичне обґрунтування змісту рефлексивного компонента готовності до інноваційної діяльності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів.	300
Яницур Л.А. Інноваційно-пошукова робота педагога з методики образотворчої діяльності на різних етапах раннього і дошкільного дитинства.	303
Вертугіна В.М., Пугач А.Ю. Формування просторових уявлень у дітей п'ятого року життя (на матеріалі об'єктів екологічної стежини).	306
Глінчук Ю.О. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до запобігання учнівського травматизму.	309
Павлюк Т.О. Використання елементів народної математики в навчально-виховному процесі дошкільних навчальних закладів.	313
Семеняко Ю.Б. Емпіричне дослідження виховання культури споживання медіа-продукції у дітей старшого дошкільного віку в сім'ї.	316
Романюк А.А. Реалізація вчителями початкових класів принципу наочності в освітньому процесі початкової школи.	320
Артемова Ю.І. Методичні основи навчання перифразуванню як засобу розвитку комунікативної компетенції учнів.	323
Відомості про авторів.	327